

عنوان

مروری بر تاثیر معنویت و اخلاق بر تاب آوری و فرسودگی شغلی در پرستاران

میلاذ عمرزهی چاه کمالی^۱ غزل حیاتی^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی اتاق عمل ، کمیته تحقیقات دانشجویی ، دانشگاه علوم پزشکی

ایران شهر ، ایرانشهر، ایران

^۲ کارشناسی پرستاری ، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی آزاد اسلامی

تهران ، تهران، ایران

چکیده

مقدمه و اهداف: یکی از ضرورت‌های زندگی اجتماعی حاکمیت معنویت و اخلاق در جامعه است. معنویت و اخلاق، جهت‌دهنده همه حرکت‌ها و فعالیت‌های فردی و اجتماعی و نیاز اصلی جامعه است؛ بودن آنها، محیط زندگی را حتی با کمبودهای مادی، بهشت می‌سازد و نبودن آن حتی با برخورداری مادی، جهنم می‌آفریند. بدون شک یکی از ضرورت‌های زندگی اجتماعی حاکمیت معنویت و اخلاق در جامعه است. از این روی ما به دنبال انگیزه‌هایی فرا مادی برای افزایش کارایی پرستاران هستیم، یکی از شاخصه‌هایی که صبر و تحمل افراد را در مقابل سختی‌ها و فشارهای زندگی بالا می‌برد ، انگیزه‌های معنوی است. همچنین گاهی انجام بعضی از کارها سودی به ما نمی‌رساند ، اما از نظر اخلاقی صحیح است، و ما برای رعایت اخلاق انجام می‌دهیم و از انجام آنها پشیمان یا خسته نخواهیم شد. بنابراین هدف از این مطالعه مروری بر تاثیر معنویت و اخلاق بر تاب آوری و فرسودگی شغلی در پرستاران بود.

روش تحقیق: این مطالعه در سال ۱۴۰۲ با مرور منابع و پایان نامه‌های منتشر شده و در دسترس داخلی مرتبط با اخلاق، معنویت و پرستاری جستجو در بانک‌های اطلاعاتی، گوگل اسکالر، نورمکز، مگایران و گنج با کلیدواژه‌های اخلاق، معنویت و پرستاری، تاب آوری و فرسودگی شغلی انجام گردید.

یافته‌ها: نتیجه این تاثیرات پیشگیری از بیماری، افزایش تحمل بیماری و تاب آوری در سختی‌ها، بهبود سریعتر بیماری، کاهش میزان استفاده از خدمات بهداشتی- درمانی ، افزایش انگیزه کاری و کاهش فرسودگی شغلی است که در تحقیقات مختلف این مسئله نشان داده است. مطالعات از نظر تأثیر معنویت بر توانایی مقابله با بیماری و سازگاری با حالات مرتبط با بیماری، اجماع نظر دارند.

نتیجه گیری: تمایل به دین، مذهب و منابع معنوی می تواند به عنوان یک رویکرد سازگاری روانی- اجتماعی بعد از تشخیص بیماری مورد استفاده قرار گیرد. منظور از سلامت معنوی رابطه خوب فرد با معبود و احساس هماهنگی بین خویشتن، خدا و زندگی است. در این راستا مطالعات نشان داده اند که مفهوم کار برای پرستاران حالت معنوی به وجود خواهد آمد و کمک به هم نوع خود را اولویت کاری خود قرار می دهد و به امید رضایت خداوند و انجام کار نیک، ارتباط معنوی خود با معبود، کیفیت بهتری از خدمات را ارائه خواهد داد و همچنین صبر او در مقابل سختی های اجرا خدمات بالاتر خواهد رفت. از این روی پرستاران با انگیزه های رضایت خداوند، از لحاظ روانی خستگی کمتری را تجربه خواهند کرد. از این روی با گنجانیدن برنامه های معنوی در برنامه پرستاران میتوان موجب افزایش بهره وری و همچنین افزایش تاب آوری آنها شد، با ایجاد انگیزه های معنوی فرسودگی ناشی از شغل آنها را کاهش داد.

کلمات کلیدی: اخلاق، معنویت و پرستاری، تاب آوری و فرسودگی شغلی

منابع

۱. ابراهیمی فاطمه، جعفر جلال عزت، نجفی قزلچه طاهره، & حقانی شیما. (۲۰۲۳). بررسی شایستگی مراقبت معنوی پرستاران شاغل در بخش مراقبت ویژه کووید-۱۹ در مراکز آموزشی درمانی اراک.
۲. کوروش عباسی بیرگانی، & اعظم علوی. ارتباط بین هوش معنوی و معنویت سازمانی پرستاران. پژوهش در دین و سلامت، ۹(۳)، ۴۷-۵۷.
۳. برومند سلیمان سیده آزاده، صالحی شیوا، & عباسی ابیانه نوشین. (۲۰۲۳). بررسی تاثیر آموزش مراقبت معنوی بر کیفیت زندگی حرفه ای پرستاران بخش های مراقبت ویژه.
۴. خوشاب، هادی، یوسفی، صادق، خرمی راد، اشرف، & خدا بنده. (۲۰۲۳). تاثیر آموزش مراقبت معنوی بر همدلی و تعهد حرفه ای پرستاران. طب نظامی، ۲۵(۱)، ۱۷۳۰-۱۷۳۸.
۵. احمد دیلمی و مسعود آذربایجانی، اخلاق اسلامی، ویراست دوم، صفحه ۱۷
۶. محمد حسین طباطبایی، تفسیر المیزان، جلد ۱، صفحه ۵۵۴: اخلاق فتنی ست که ...
۷. اخلاق دارای درجات و مراتب زیادی بوده، و یکی از ارکان معنویت را تشکیل می دهد. از آنجا که مقصد نهایی، و غایی اخلاق همان انسان معنوی است، در سطوح بالا این دو به همدیگر رسیده و یکی می شوند. به بیان دیگر، معنوی ترین افراد اخلاقی ترین هم هستند. خبرگزاری مهر بایگانی شده در ۲۹-۱۰-۲۰۰۸
۸. احمد دیلمی و مسعود آذربایجانی، در اخلاق اسلامی، بخش ۳، اولین پاورقی (صفحه ۱۶۱).
۹. باز هم اندر خم یک کوچه ایم، قدمعلی سرامی، انتشارات ترفند، تهران ۱۳۹۹، ص ۵۰۵.
۱۰. پاکتچی، احمد، «اخلاق دینی»، دایرةالمعارف بزرگ اسلامی (ج۷)، زیر نظر کاظم موسوی بجنوردی، تهران، مؤسسه فرهنگی انتشاراتی حیان، ۱۳۷۵ ش.
۱۱. تمیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد، تصنیف غرر الحکم و درر الکلم، تصحیح و تحقیق مصطفی درایتی، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۶ ش.
۱۲. جمعی از نویسندگان، کتابشناخت اخلاق اسلامی، قم، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۵ ش.
۱۳. صدوق، محمد بن علی، الأمالی، تهران، کتابچی، ۱۳۷۶ ش.
۱۴. صدوق، محمد بن علی، الخصال، تصحیح علی اکبر غفاری، بیروت: مؤسسه الأعلمی للمطبوعات، ۱۴۱۰ ق/۱۹۹۰ م.
۱۵. عالمی، محمد، رابطه دین و اخلاق، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۹ ش.

۱۶. غرویان، محسن، فلسفه اخلاق، قم: مرکز تحقیقات اسلامی نمایندگی ولی فقیه در سپاه، ۱۳۷۹ ش.

۱۷. شریف رضی، نهج البلاغه، نامه ۵۳، ص ۴۲۷.

18. Larijani B, Aramesh K. Physician and ethical prospective. Baraye Farda publication, Tehran, 2013, Volume One.
19. Medical Ethics. Vice President of Cultural Affairs, Ministry of Health and Medical Education, Tehran, Sepehr Publication 1991.
20. Synopsis of Medical Ethics: A collection of articles on medical ethicss. Tehran Soroush Publication, 1994.
21. Marandi A, Azizi F, Larijani B, Jamshidi H, et al. Health in the Islamic Republic of Iran 1979-2014. Ettelaate publication, Tehran, Volume 2, Medical Ethics.
22. Campbell A, Gillett G, Jones G. Medical ethics. UK: Oxford University Press, 2001.